

anden Maade blive erstattede, end det vilde se, dersom man samlede hele sin Virksomhed paa en lignende Foranstaltning over for Beskatningen til Kommunerne. Naar det drejer sig om en Reform af Grundskatten til Staten og dens Erstatning ved Hjælp af en Formue- og Indtægtsstat, er det indlysende, at man over for Staten virkelig vil kunne naa at faa stattelagt den overordentlig store Statkeerne, som den mobile Formue- og Indtægtsstat er i Besiddelse af, medens man jo kun i meget indskrænket Grad vilde kunne naa det samme, hvis man blev staaende ved Reformen paa Kommunestatternes Omraade. Det vilde der i de allerfleste Tilfælde komme til at dreje sig om en mere eller mindre uvæsentlig Omlægning af Skattebyrderne, og det vist for mange Steders Vedkommende paa en Maade, der egentlig ikke vilde komme til at svare til de Forventninger og Ønsker, som den paagældende Befolkning nærer derom. Altsaa, jeg er ganske paa det rene med, at naar vi gaa til en Reform af den direkte Beskatning, kommer Skatten til Staten til at staa i første Række.

Nu bliver da Spørgsmaalet, om der da ogsaa ved det foreliggende Lovforslag opnaas det, som maa formodes at være Hensigten, nemlig det at lette det paagældende Stattegrundlag, altsaa Hartkornet, for den Stat, som overføres fra Staten til Kommunerne. I den Henseende vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger, som jeg kun vil bede betragtede som Henstillinger til nærmere velvillig Overvejelse af Udvalget og den høje Regering. I det paagældende Lovforslag om Overførelser af Skatter fra Staten til Kommunerne findes der i § 3, 2det Stykke — og for saa vidt ogsaa i 1ste Stykke, men det, som ligger mig nærmest, er jo at tale om Landkommunerne — en Bestemmelse om, at den Stat, der overføres fra Staten til Kommunerne, forlods skal fradrages den Udgift, som Kommunen har at afholde i Karet's Løb, og at kun Resten skal være at fordele ved Ligning efter Kommunernes sædvanlige Omgang mellem Hartkorn og Formue og Lejlighed. Til Grund for denne Regel har den højtæredede Indenrigsminister angivet, at man maatte søge at sikre sig, at Kommunerne ikke benyttede den forøgede Stat, de derved kom i Besiddelse af, til paa en øjel Maade at forøge deres Udgifter. Dette er naturligvis

et overmaade rigtigt Hensyn at tage, men jeg maa oprigtig tilstaa, at jeg tror ikke, det er fornødent. Hvis man ikke har Anledning til at klage over, at Kommunerne ere for paaholdende, tror jeg dog ikke — i alt Fald ikke for Landkommunernes Vedkommende — at der er nogen som helst Fare at befrygte for, at de skulle være for flotte. Der tror jeg, at vore Kommuner ere fuldstændig paalidelige, og at de nok vilde vide at omgaaes med Pengene paa en saa økonomisk Maade, at alle rimelige Ønsker i den Retning vilde føle sig tilfredsstillede. Det Argument tror jeg altsaa ikke kan være afgørende. Den Maade, hvorpaa Reglen er opstillet, vil man jo endvidere nok se fører til, at det, som maa forudsættes at være Hensigten med Reformen, nemlig at lade de paagældende Statter komme Hartkornet til gode, ikke sker. Det er jo nemlig saa, at efter Reglerne i § 3 vil den paagældende Land- og Ligningsstat være en Stat, der bliver baandlagt i Kommunen, saa at den i Fremtiden ikke kan røres, og ud over denne Hartkornstat vil saa Kommunens øvrige Fornødenheder være at bære dels af Hartkornet, dels af Formue og Lejlighed, idet der for øvrigt gives Afgang til, at Forholdet mellem disse to Stattegrundlag kan forandres yderligere ud over de hidtil efter Landkommunalloven gældende Bestemmelser. Hvorledes nu Kommunerne ville benytte sig af denne Afgang, er det jo ikke muligt her at sige paa Forhaand, men at det under alle Omstændigheder vil medføre, at Land- og Ligningsstaten fuldstud kommer det paagældende Hartkorn til gode, er indlysende. Jeg vil derfor henstille til nærmere Overvejelse, om man ikke kunde opstille Regler, som i alt Fald noget mere fyldestgjorde det Hensyn, som det jo maa anses for at være Reformens Formaal at fyldestgøre. Man vil selvfølgelig kunne gøre dette, og det er fra forskjellige Sider blevet sagt, at den aller-simpleste Maade at lette Hartkornet paa, var at slaa en Streg over Land- og Ligningsstaten og ophæve den helt; dette kom de paagældende Hartkornshedere til gode. Ja, det er givet, men der vil straks derimod indvendes, at Konsekvensen deraf vilde være, at man paa den samme Maade kom til at affkrive en tilsvarende Del af Bygningsafgiften, og dertil egner Bygningsafgiften sig utvivlsomt ikke, thi medens Land- og Lig-